PIERWSZA ŁAWKA · GODZINY WYCHOWAWCZE · KLASY IV–VI

Szacunek i różnorodność w klasie

Scenariusz godziny wychowawczej (45 minut) dla klas IV–VI. Uczniowie odkrywają, czym się różnią i co ich łączy, ćwiczą mówienie z szacunkiem w trudnych sytuacjach i układają klasową umowę. Zabawy dotyczą upodobań i umiejętności, a nie spraw prywatnych; scenariusz jest neutralny światopoglądowo.

Co jest w materiale

1	**Zanim zaczniesz i zasady rozmowy** Jak prowadzić zajęcia, żeby nikt nie poczuł się wytknięty.	2 strony
2	**Scenariusz „Różni, a jednak razem”** 45 minut: „Znajdź kogoś, kto…”, co nas łączy, sytuacje „jak powiedzieć z szacunkiem”, klasowa umowa.	45 min
3	**Karta ucznia „Słowa, które budują”** Zadania o szacunku w słowach i zachowaniu – z kluczem.	1 karta
4	**Do druku** Karta „Znajdź kogoś, kto…”, karty sytuacji, plakat „Nasza umowa”.	3 strony

Zanim zaczniesz

Różnice, o które pytamy, są bezpieczne: ulubione zajęcia, jedzenie, pora roku, sposób uczenia się, umiejętności. Nie pytamy o wyznanie, poglądy, sytuację rodziny, pieniądze, zdrowie ani wygląd konkretnych uczniów.

Jeśli w klasie ktoś jest ostatnio wyśmiewany, nie mów o tym na zajęciach i nie twórz karty, która go przypomina. Najpierw porozmawiaj z pedagogiem i z uczniem osobno.

Szacunek nie oznacza, że wszyscy muszą się lubić ani myśleć tak samo. Oznacza, że nie ranimy innych słowami ani zachowaniem i każdy może czuć się w klasie bezpiecznie.

Wskazówki dla nauczyciela

Przygotowanie

- Wydrukuj kartę „Znajdź kogoś, kto…” i kartę „Słowa, które budują” dla każdego ucznia, karty sytuacji (komplet na klasę) i plakat „Nasza umowa” (A3).
- Przygotuj w sali miejsce do chodzenia (zabawa „Znajdź kogoś, kto…” trwa 6 minut). Uczniowie, którzy nie chcą chodzić, mogą zbierać podpisy, siedząc w ławce.

Zasady rozmowy z uczniami

- **Nikt nie musi mówić o sobie.** Pytamy o sytuacje z kart i o to, co „ktoś w tej sytuacji” mógłby zrobić – nie o przeżycia uczniów. Każdy może powiedzieć „nie chcę o tym mówić” i wtedy nie dopytujemy.
- **Mówimy o zachowaniach, nie o osobach.** Nie podajemy imion, nie pokazujemy palcem, nie oceniamy kolegów z klasy.
- **Karty pracy są dla ucznia.** Nie zbieramy ich i nie czytamy na głos bez zgody autora.
- **Jeśli uczeń powie o krzywdzie** (swojej albo czyjejś) – podziękuj, nie obiecuj tajemnicy, porozmawiaj z nim po zajęciach w cztery oczy i postępuj według szkolnych standardów ochrony małoletnich.

PIERWSZA ŁAWKA

Podstawa programowa i zadania wychowawcze szkoły

- N26, cz. IV „Zadania wychowawczo-profilaktyczne szkoły” – zagadnienia zajęć z wychowawcą, pkt 1, 6 (kl. IV) – „tworzenie dobrych relacji w różnych społecznościach i przygotowanie do pełnienia różnych ról, w tym w rodzinie”; „kształtowanie kompetencji społecznych i rozwijanie uważności na potrzeby różnych osób i grup”
- S24, część ogólna – cele kształcenia, pkt 3 – „formowanie u uczniów poczucia godności własnej osoby i szacunku dla godności innych osób”
- S24, część ogólna – cele kształcenia, pkt 11 – „kształtowanie postawy otwartej wobec świata i innych ludzi, aktywności w życiu społecznym oraz odpowiedzialności za zbiorowość”
- S24, część ogólna – zadania szkoły – „Szkoła dba o wychowanie dzieci i młodzieży w duchu akceptacji i szacunku dla drugiego człowieka”
- Podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa 2026/2027 – nr 6 – „Profilaktyka uzależnień behawioralnych i przeciwdziałanie przemocy rówieśniczej”

Stan prawny w roku szkolnym 2026/2027

W roku szkolnym 2026/2027 klasa IV uczy się według nowej podstawy (N26 – Dz.U. 2026 poz. 378), a klasy V–VI według podstawy z 2017 r. w brzmieniu Dz.U. 2024 poz. 996 (S24). Zajęcia z wychowawcą nie mają osobnej podstawy – poniżej wymagania, które te zajęcia wspierają. Dopisz cel z programu wychowawczo-profilaktycznego swojej szkoły.

Kryteria sukcesu

- Umiem podać dwie rzeczy, które łączą mnie z kimś z klasy, choć w czymś się różnimy.
- Potrafię powiedzieć, co mi się nie podoba, bez obrażania.
- Wiem, że krytykuję pomysł, a nie osobę.
- Znam naszą klasową umowę.

Karty sytuacji – przykładowe odpowiedzi

- **Nowa w klasie** – „Przestańcie, to nie jest śmieszne”. Zaprosić ją do wspólnej zabawy; zapytać, skąd przyjechała, jeśli sama chce opowiedzieć.
- **Wybór drużyny** – „Każdy jest potrzebny w drużynie”. Zaproponować nauczycielowi losowanie drużyn.
- **Okulary** – „Mów do niego po imieniu”. Powiedzieć koledze coś miłego albo po prostu zachowywać się zwyczajnie.
- **Inny pomysł** – „Posłuchajmy do końca, potem wybierzemy”. Krytykujemy pomysł, nie osobę.
- **Ulubiony zespół** – „Każdy może lubić co innego”. Można nie lubić czyjejś muzyki i nie mówić o niej z pogardą.
- **Wolniejsze czytanie** – cisza i cierpliwość; każdy uczy się we własnym tempie i w czymś innym jest dobry.

Jeśli wyśmiewanie się powtarza – mówimy dorosłemu. To pomoc, nie skarżenie.

PIERWSZA ŁAWKA

Słowa, które budują

Pamiętaj: krytykuję pomysł, a nie osobę. Mówię: „Nie podoba mi się, gdy… Proszę, żebyś…”.

1 **Przeczytaj zdania. Zaznacz S, jeśli zdanie jest wypowiedziane z szacunkiem, albo O, jeśli kogoś obraża.**

1. „Mam inny pomysł. Posłuchasz?”	S	O
2. „Ty to zawsze wymyślasz głupoty”.	S	O
3. „Nie podoba mi się, gdy zabierasz mi piórnik. Proszę, oddaj go”.	S	O
4. „Nikt nie chce z tobą siedzieć”.	S	O

2 **Kolega czyta na głos wolniej niż inni. Kilka osób wzdycha. Co jest najlepszą reakcją? Zaznacz jedną odpowiedź.**

A. Mówię koledze z ławki, że to nudne.

B. Czytam za niego, żeby było szybciej.

C. Wzdycham głośniej, żeby się pospieszył.

D. Czekam spokojnie, aż skończy, i nie komentuję.

3 **Ktoś przedrzeźnia nową osobę w klasie. Napisz, co możesz powiedzieć, używając wzoru „Nie podoba mi się, gdy… Proszę, żebyś…”.**

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Godzina wychowawcza: Szacunek i różnorodność w klasie – scenariusz z kartami dla uczniów, klasy 4–6

Podgląd pokazał 4 z 12 stron. Pełna wersja: 12 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- „Zanim zaczniesz" – co przygotować i zasady bezpiecznej rozmowy (nikt nie musi mówić o sobie)
- scenariusz na 45 minut krok po kroku
- karty dla uczniów z kluczem i materiały do druku.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/godzina-wychowawcza-szacunek-i-roznorodnosc-w-klasie-klasy-4-6